

3 | בעקבות המאמר

מסגרת המתארת את רכיבי ההדרכה הפדגוגית של סטודנטים-להוראה בהכשרה קלינית: מוקדי פעילות, פרקטיקות ושגרות פדגוגיות של הפרקטיקה

רבקה ברנס, ג'ניפר ג'ייקובס, ודיאן ינדל-הופי

Burns, R., Jacobs, J., & Yendol-Hoppey, D. (2020). A framework for naming the scope and nature of teacher candidate supervision in clinically-based teacher preparation: Tasks, high-leverage practices, and pedagogical routines of practice. *The Teacher Educator*, 55, 214-238

למידה שיתופית ושיח ביקורתי
בעקבות קריאת המאמר

מטרות
המפגש

90 דקי

משך
המפגש

קהל היעד
מדריכות פדגוגיות

חומרים נלווים
המאמר, לקט השגרות הפדגוגיות שצורף למאמר, הכלים לסדנה

לקראת המפגש הכנה לקראת המפגש

מבנה המפגש

חלק א איזון בין המשימות

חלק ב מיפוי עצמי

חלק ג מפער לפעולה

חלק ד סיכום המפגש

מבנה המפגש

מומלץ לשלוח למשתתפות את המאמר הערוך מראש, כדי שיגיעו מוכנות למפגש, וכן לבקש מהן להשיב על שתי משימות על גבי לוח/מסמך שיתופי (פדלט או גוגל פורמס):

- דבר אחד חדש שלמדת מהמאמר
- דבר אחד במאמר שאינך מסכימה עימו

לקראת המפגש

חלק א. איזון בין משימות

ברנס ועמיתיה מדגישות במאמר את החשיבות שבאיזון בין שני מוקדי פעילות: האחד עוסק בהיבטים בין-אישיים ורגשיים, והאחר – בתוכן ובהוראה.

- כרטיסיה מס' 1 וכרטיסיה מס' 2, בכמה עותקים כמספר הקבוצות
- רשימת השגרות הפדגוגיות (חלק 2 בערכה)
- דף עזר "לכאן או לכאן" בכמה עותקים, כמספר הקבוצות

מטרה

חומרים נלווים

הערה: בסדנה המוצעת יעבדו המשתתפות על תיאורי המקרה שהן יציגו. חלופה אפשרית היא להביא מקרים מוכנים מראש, ובלבד שהם יהיו מפורטים דיים ושיש די מידע לגביהם.

בחלק זה שני שלבי עבודה: שלב ראשון בקבוצות, ושלב שני במליאה

שלב ראשון עבודה על תיאור מקרה

חלוקה לקבוצות: כל קבוצה תמנה שתיים-שלוש משתתפות. להלן שתי משימות: **עבודה לפי תיאור מקרה 1**; **עבודה לפי תיאור מקרה 2**. חלקי את שתי המשימות בין הקבוצות השונות.

עבודה בקבוצות

עבודה על תיאור מקרה (1)

5 דקות

משתתפת מתנדבת תתאר תהליך (סמסטריאלי או שנתי) של הדרכת סטודנטית (או קבוצה של סטודנטיות) בשלב ההתנסות, שלדעתה היה לא מוצלח.

כרטיסיה מס' 1

רכיבי התיאור

- הקשר שנוצר עם הסטודנטית במהלך השנה
- אופן העבודה עם הסטודנטית
- מדוע המשתתפת חוותה את התהליך כלא מוצלח, ובאיזה מובן?

- 10 דקות
- המשתתפות ינתחו את המקרה לפי הפרמטרים האלה:
- האם בהדרכה הפדגוגית היו רכיבים משני צידי המאזניים?
 - האם המאזניים היו מאוזנים או נטו לצד מסוים? אם הם נטו – לאיזה צד (תוכן והוראה, או בין-אישי ורגשי)?
 - האם ייתכן לדעתן שיש קשר בין מצב המאזניים לבין חוויית אי ההצלחה?
 - מה בדיעבד היה כדאי לעשות אחרת?
- לאחר מכן הן יסמנו בדף "לכאן או לכאן" את המאזניים המשקפים את המצב המתאים למקרה שעבדו עליו ("המצב הרצוי"), ואת אלה המשקפים את המצב שאליו כדאי לשאוף ("המצב הרצוי").

- 10 דקות
- כרטיסיה
מס' 2
- 5 דקות
- עבודה על תיאור מקרה (2)**
- משתתפת מתנדבת תתאר תהליך (סמסטריאלי או שנתי) של הדרכת סטודנטית (או קבוצה של סטודנטיות) בשלב ההתנסות, שהיא חושבת שהיה מוצלח.
- רכיבי התיאור**
- הקשר שנוצר עם הסטודנטית
 - אופן העבודה מולה
 - מדוע המשתתפת חוותה את התהליך כמוצלח, ובאיזה מובן?

- 10 דקות
- המשתתפות ינתחו את המקרה לפי הפרמטרים האלה:
- האם בהדרכה היו רכיבים משני צידי המאזניים?
 - האם המאזניים היו מאוזנים או נטו לצד מסוים? אם הם נטו, לאיזה צד (תוכן והוראה, או בין-אישי ורגשי)?
 - האם לדעתן עשוי להיות קשר בין מצב המאזניים לבין חוויית ההצלחה?
 - מה הן למדו מהניתוח?
- לאחר מכן הן יסמנו בדף "לכאן או לכאן" את המאזניים המשקפים את המצב המתאים למקרה שעבדו עליו ("המצב הרצוי"), ואת אלה המשקפים את המצב שאליו כדאי לשאוף ("המצב הרצוי").

שלב שני סיכום ודיון במליאה

דיון במליאה

- נציגה מכל קבוצה תתאר את המקרה שנידון, ותציג את הדף הקבוצתי "לכאן או לכאן" עם הסבר.
- שאלות אפשריות לדיון:
- האם וכיצד מטאפורת המאזניים לניתוח סיטואציה של הדרכה?
 - האם אפשר לדעתכן להגדיר מהו מצב המאזניים שיש לשאוף אליו ("המצב הרצוי")? אם כן, האם מוקדי הפעילות צריכים לקבל משקל זהה, או שצד אחד צריך להיות "כבד" יותר?

- יש לסייג את הדיון בכך שהמשימה הקבוצתית התייחסה רק למקרה אחד, ולכן יכולת ההכללה מוגבלת.
- ייתכן שיובעו דעות נגד המשגה באמצעות מאזניים.
- מסקנה אפשרית יכולה להיות שיש להתאים את סוג ההדרכה לכל סטודנט לפי צרכיו, תוך גמישות והפעלת שיקול דעת.

חלק ב. מיפוי עצמי של היישום מול מידת חשיבות

בחינה ביקורתית של רשימת השגרות, באמצעות זיהוי פערים בין מידת השימוש בכל שגרה פדגוגית לבין מידת החשיבות הנתפסת שלה.

מטרה

- כלי מיפוי עצמי: "השגרה ואני"

חומרים נלווים

בחלק זה שני שלבי עבודה: שלב ראשון עבודה עצמית, ושלב שני במליאה

חלקי למשתתפות את הכלי "השגרה ואני".

שלב ראשון

יש למלא את כלי המיפוי העצמי לפי הצעדים הבאים:

- **דירוג מידת היישום:** כל משתתפת תדרג את מידת היישום שלה של כל שגרה פדגוגית. ביישום "במידה רבה" הכוונה לשימוש בשגרה הפדגוגית המתקיים בדרך כלל עם כל סטודנטית; ביישום "במידה בינונית" הכוונה לשימוש רווח פחות, המתקיים רק עם חלק מהסטודנטיות; ביישום "במידה מועטה" הכוונה לשימוש נדיר, המתרחש רק לעיתים רחוקות או כלל לא.
- **דירוג מידת החשיבות:** בצעד זה כל משתתפת תדרג עד כמה חשוב, לדעתה, ליישם כל אחת מהשגרות הפדגוגיות שברשימה.
- **איתור פערים בין היישום ובין החשיבות:** בצעד זה כל משתתפת תספור את מספר הפעמים שבהן הסימון לא היה זהה בשני הטורים, ותעשה זאת בנפרד בנוגע לכל מוקד פעילות.

עבודה עצמית

שלב שני

יצירת תמונה קבוצתית על גבי הלוח ודיון

- שרטטי על הלוח שני טורים, לפי מוקד הפעילות: תוכן והוראה, לעומת בין-אישי ורגשי.
- כל משתתפת תכתוב בכל אחד מהטורים את מספר ההבדלים שסימנה בין היישום של השגרה לבין החשיבות שהיא מייחסת לה.
- יש לסכום את המספרים בכל צד של הטבלה ולקבל תמונה קבוצתית.

מליאה

דוגמה לשאלות לדיון:

- מה אתן חושבות על רשימת השגרות? האם היא יכולה להועיל לעבודתכן כמדריכות פדגוגיות? באיזה אופן?
- באיזה מוקד פעילות יש פערים רבים יותר?
- האם אפשר להסביר את זה? אם כן, באיזה אופן?
- האם התמונה שהתקבלה מפתיעה? מדוע?
- האם חשוב לצמצם פערים אלה, ואם כן, כיצד?

חלק ג. מפער לפעולה

תכנון פעולה לצמצום הפער בין היישום לחשיבות

מטרה

עבודה בקבוצות בנות שתיים-שלוש משתתפות

כל קבוצה תבחר בפער אחד שבו חברות הקבוצה רוצות להעמיק, ותגבש תוכנית פעולה לצמצומו.

עבודה בקבוצות

חלק ד. סיכום המפגש

מליאה סבב, או מי שרוצה לדבר:

- תובנה חשובה מהמפגש.
- שיתוף בתהליך עבודה שיש לנקוט כדי לצמצם את הפער.